

SDHplus

Słoneczne system ciepłownicze w Europie

WP3 – Studia przypadku wdrożeń słonecznych systemów
ciepłowniczych
Studia przypadku

D3.3 – Raport: wiedza i doświadczenia Wnioski ze studiów przypadku

Co-funded by the Intelligent Energy Europe
Programme of the European Union

Legal Disclaimer:

The sole responsibility for the content of this publication lies with the authors. It does not necessarily reflect the opinion of the funding authorities. The funding authorities are not responsible for any use that may be made of the information contained therein.

Autor:

Amandine LE DENN – TECSOL (France)

Wkład:

AT SOLID
CZ CityPlan
DE SOLITES
DK Planenergi
FR CEA-INES and TECSOL
HR EIHP
IT AIRU - Polimi
LT LEI
PL IEO
SE Enerma
SI UNILJ
SP TECNALIA

Data: 26/05/2015 – ostatnia aktualizacja : czerwiec 2015

Spis treści

Wprowadzenie	3
1. Kontekst	4
2. Wyniki	7
3. Wyciągnięte wnioski	9
3.1 Wstępne zainteresowanie interesariuszy	9
3.2 Metody i narzędzia	10
3.3 Analiza SWOT	11
3.4 obecna sytuacja	12
Wnioski	14

WPROWADZENIE

Raport jest syntezą informacji zwrotnych i wniosków interesariuszy ze studiów przypadków realizowanych w ramach pakietu zadań WP3 projektu SDHplus.

Pytania są pogrupowane w czterech kategoriach. Celem samej ankiety jest podsumowanie i wyciągnięcie wniosków dotyczących motywacji do zmian postaw interesariuszy w zakresie systemów SDH. Zadawane pytania:

- **Inicjowanie studiów przypadku**
Kto zainicjował przypadek? Czy konieczne było przekonanie interesariuszy, czy może sami pytali o tematy związane z SDH? Jakie wnioski wyciągnięto? Jakie były opinie o SDH?
- **Metody i narzędzia**
Jakie wnioski wyciągnięto dla poszczególnych faz studiów?
Kto opracował studium? Ile dni zajęło jego przygotowanie? Czy stosowano specjalne metody w kontaktach? Jakie pojawiały się trudności (brak danych, brak dobrych projektów/obiektów)? Stosowane metody obliczeń (w zakresie energetycznym, finansowych, inne)? Jakie były najcenniejsze aspekty tych narzędzi?
- **Technika solarna, ciepłownictwo i słoneczne systemy ciepłownicze**
Biorąc pod uwagę integrację instalacji solarnych z sieciami ciepłowniczymi lub nowe słoneczne systemy ciepłownicze... jakie były najbardziej wartościowe aspekty analizowanych przypadków? Czy są to realistyczne rozwiązania? Dlaczego?
- **Decyzja inwestycyjna**
Czy stadium prowadzi do realizacji instalacji SDH? Jakie są motywacje interesariuszy?

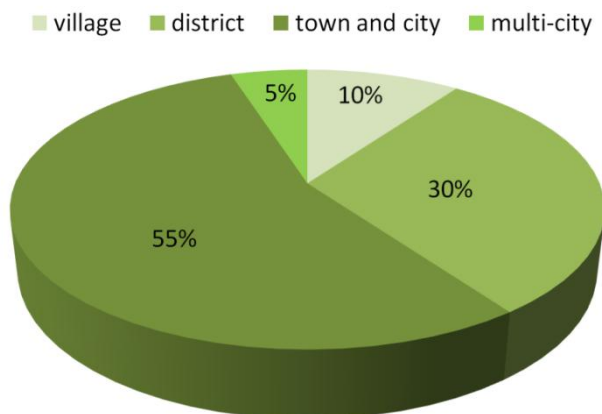
Arkusze studiów przypadku są dostępne w językach krajowych i w języku angielskim na stronie internetowej projektu SDH <http://www.solar-district-heating.eu/> (Documents/SDH case studies)

1. KONTEKST

Raport został opracowany na podstawie 40 studiów, analizowanych w ramach pakietu WP3 projektu SDHplus. Poniższa mapa Europy przedstawia lokalizacje analizowanych przypadków.

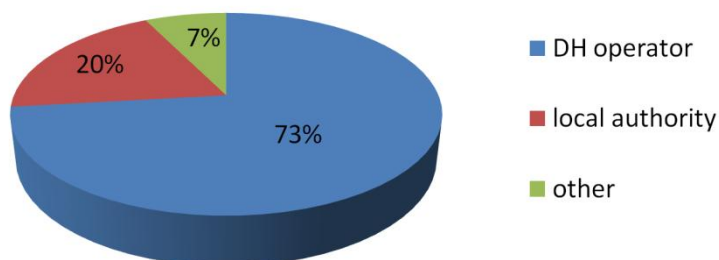

Większość studiów (34) dotyczyła systemów ciepłowniczych miast, miasteczek i dzielnic. Jedyne kilka przypadków (6) dotyczyło projektów planowanych na obszarach wiejskich. Studia nazywane „multi-city” dotyczą planowanych sieci, które mają łączyć różne miejscowości.

Studia przypadku były przygotowywane dla:

- Samorządów lokalnych
- **Operatorów sieci ciepłowniczych (prywatnych lub państwowych)**
- Innych : konsultantów technicznych, stowarzyszeń odbiorców, stowarzyszeń OZE.

Interesariusze przemysłowi, np. producenci kolektorów, okazali zainteresowanie tematyką i wynikami analiz, natomiast nie inicjowali opracowania studiów.

Tabela poniżej przedstawia kontekst możliwych dotacji w poszczególnych krajach (na podstawie wyników pakietu WP2):

Dopłaty i zachęty dla systemów SDH	
AT	2012 : Dopłaty do lokalnych dystrybucyjnych systemów ciepłowniczych uwzględniające rodzaje paliw i moc ciepła/chłodzenia. 2015 : Krajowe dopłaty dla dużych słonecznych systemów ciepłowniczych o powierzchni kolektorów od 100 m² to 2000 m² Program o nazwie “Solar Thermal – Large-scale solar plants” jest finansowany przez austriacki fundusz klimatyczny: ma na celu promocję projektowania i wdrażania innowacyjnych systemów słonecznych.
CZ	2012 : “Zielony bonus” dla systemów ciepłowniczych wykorzystujących OZE (energia słoneczna nie jest uwzględniana). Dostępne są dopłaty do odnawiania systemów ciepłowniczych w ramach Programu Operacyjnego Środowisko (program zakończony w 2013 r.).

DE	2012 : prawo faworyzuje kogenerację (CHP) z taryfami gwarantowanymi, wspierane są inwestycje w systemy ciepłownicze i chłodnicze, magazynowanie ciepła (ogrzewanie i/lub chłodzenie) stosowane przy kogeneracji wraz z innymi systemami OZE tworzącymi bardziej złożone systemy energetyczne (uwzględniane są technologie słoneczne).
DK	2012 : systemy słoneczne mogą generować oszczędności na paliwie i produkcja już pierwszego roku daje oszczędności na poziomie 35÷45 €/MWh. Systemy SDH są tańsze niż systemy ciepłownicze wykorzystujące paliwa kopalne.
ES	2012: Brak dopłat do systemów ciepłowniczych ale są dostępne regionalne i krajowe systemy wsparcia dla instalacji solarnych. Dopłaty krajowe: 1000 €/kW z limitem 250,000 €/projekt oraz wartością minimalną 20,000 €/projekt oraz maksymalne dofinansowanie 1,000,000 € na projekt ESCO. Regionalne wsparcie jest dostępne w Andaluzji.
FR	2012: Najważniejsze dotacje rozdziela Fundusz Ciepła (<i>Fonds Chaleur</i>), którym zarządza ADEME (francuska krajowa agencja). Fundusz finansuje inwestycje OZE dla ciepła i dysponuje rocznym budżetem wielkości 200 million €. Dla gospodarstw domowych stosowana jest ulga podatkowa (na poziomie 32% wartości inwestycji). 2014: dedykowany program, o nazwie <i>Fonds Chaleur</i> skierowany dla nowych wzrastających technologii solarnych prowadzony przez uwzględnia systemy SDH. 2015-2016: dedykowany konkurs programu <i>Fonds Chaleur</i> dla wielkometryrowych instalacji kolektorów słonecznych uwzględniający rozwiązania integracji z sieciami ciepłowniczymi został ogłoszony przez ADEME. Roczny budżet wynosi # 2 M€. Ponadto obniżona jest stawka podatku VAT (5.5% zamiast 19.6%) dla ciepła sprzedawanego poprzez sieci ciepłownicze, gdy więcej niż 50% pochodzi z OZE.
HR	2012: Nie ma programów wspierających wykorzystanie OZE w ciepłownictwie / słonecznych systemów ciepłowniczych. 2015: Ustawa o odnawialnych źródłach energii jest na etapie konsultacji społecznych i uwzględnia ciepłownictwo. Jedynym dostępnym wsparciem to konkursy ogłaszane przez Fundusz Ochrony Środowiska i Efektywności Energetycznej. Dotyczą systemów solarnych do przygotowania ciepłej wody użytkowej i wspierania ogrzewania, kierowane są do odbiorców indywidualnych.
IT	2012: Utworzono fundusz gwarantowany dla nowych sieci ciepłowniczych wykorzystujących OZE; część środków funduszu jest skierowana dla wsparcia efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej. 2012: Technologie solarne i inne OZE, jak również działania związane z efektywnością energetyczną są wspierane poprzez ulgi podatkowe. Kolejne wsparcie, dostępne dla technologii solarnych, instalacji do 1.000 m² to dopłaty do m² montowanych kolektorów (do 65% nakładów inwestycyjnych). 2015: System jest obecnie weryfikowany w celu ustalenia dopłat do wytworzonej energii, do kWh (urządzeń certyfikowanych znakiem Solar Keymark) i dotyczy instalacji o powierzchni kolektorów do 2.500 m².
LT	2012: Litewski rząd, wykorzystując środki unijne wspiera rynkową penetrację technologii OZE. W latach 2007-2014 wspierane były inwestycje w indywidualne kotły na biomasę, jednostki kogeneracji, instalacje PV i elektrownie wiatrowe. 2015: Wsparcie w kolejnym okresie finansowym (2014-2020) jest utrzymane jedynie dla technologii biomasowych. Inne technologie OZE nie są wspierane.

PL	2012: Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wspiera instalacje solarne w ramach dwu programów: - Program Prosument, w latach 2015-2022 wspiera instalacje solarne ciepłe wśród innych technologii OZE, jako część instalacji hybrydowych (produkujących energię elektryczną i ciepła) i jest adresowany do odbiorców indywidualnych oraz wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych. - Program Bocian, lata 2014-2023, kierowany dla przedsiębiorstw, wspiera instalacje solarne większej skali. 2015: Fundusze europejskie, w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych (2014-2020) i Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Instalacje solarne są technologią kwalifikującą się do wsparcia na zasadach ogólnych i powinny być łączone z działaniami związanymi z efektywnością energetyczną.
SE	2012: Dopłaty do instalacji kolektorów były dostępne w latach 2000 -2012. Wsparcie wynosiło od 2.50 SEK/kWh rocznej energii wytwarzanej przez kolektory, do 3 milionów SEK na projekt. Wsparcie było wykorzystywane w licznych projektach, gdzie stosowany był model net-meteringu (pomiaru wytwarzanej i zużywanej energii). Wg nowej regulacji SFS 2011:1105, wsparcie zostało wycofane w związku z opinią ośrodków rządowych, że ciepło słoneczne jest opłacalne bez wspierania.
SI	2012: Dostępne są dopłaty do energii słonecznej, ciepła . Maksymalne dofinansowanie wynosi 200-300 k€, - 10% całkowitych nakładów inwestycyjnych dla firm państwowych - 30% całkowitych nakładów inwestycyjnych dla dużych firm - 40 % całkowitych nakładów inwestycyjnych dla średnich firm - 50% całkowitych nakładów inwestycyjnych dla małych firm Dopłaty dla użytkowników indywidualnych nie są stosowane. Dopłaty były dostępne dla systemów ciepłowniczych wykorzystujących biomasę, ale zakończyły się z rokiem 2011.

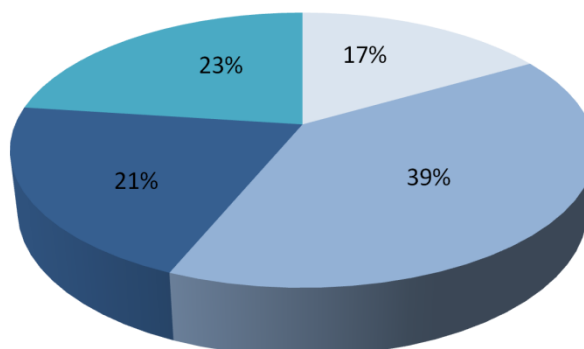
2. WYNIKI

Większość studiów dotyczy integracji centralnej instalacji słonecznych z istniejącą siecią ciepłowniczą:

sieci ciepł.	30	75%	centralne	29	72%
nowe SDH	10	25%	rozproszone	11	28%

Powierzchnia kolektorów słonecznych różnie się od 100 do 40 000 m² w niżej przedstawionych proporcjach. W niektórych przypadkach zaproponowano inne powierzchnie i oceniano ekonomiczny i energetyczny potencjał w zależności od wielkości powierzchni kolektorów.

■ <500 m² ■ 500-3000 m² ■ 3000-9000 m² ■ > 10000 m²

W jednej trzeciej przypadków, instalacja solarna pokrywa zapotrzebowanie w następującym stopniu:

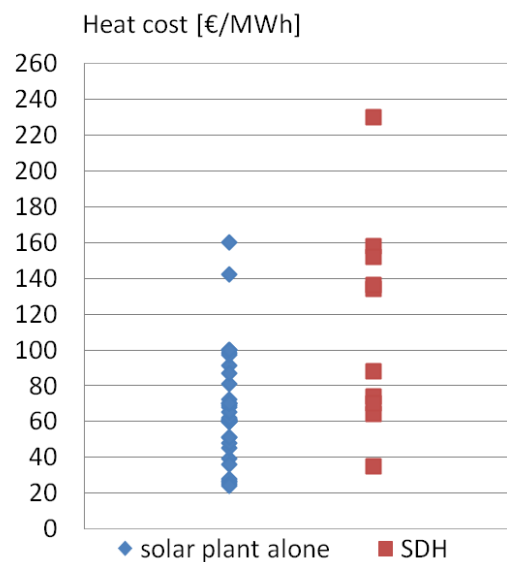
<5%	5-15%	>15%
12 przypadków	18 przypadków	16 przypadków

Koszt ciepła określany jest jako :

Całkowity koszt systemu SDH / Produkcja w całym okresie działania

Całkowity koszt obliczany jest bez uwzględniania dofinansowania, w kosztach netto, bez VAT. W niektórych opracowaniach uwzględniana jest obniżka cen.

Koszty ciepła dla instalacji przyłączonych do sieci ciepłowniczych w warunkach europejskich kształtują się na poziomie od 30 do 100 €/kWh. Całkowity koszt systemu SDH (uwzględniając koszty sieci, węzłów ciepłowniczych, instalacji solarnych i inne koszty inwestycyjne i eksploatacyjne) są zróżnicowane, wynoszą od 40 do 230 €/MWh.

3. WNIOSKI

W każdym występuję inny kontekst polityczny i ekonomiczny. Inne są również podejścia do ciepła sieciowego z jednej, do energii słonecznej, z drugiej strony.

Ogólne wnioski i wiedza są podsumowane w kolejnych podrozdziałach, z uwzględnieniem krajowej specyfiki.

3.1 WSTĘPNE ZAINTERESOWANIE INTERESARIUSZY

Wstępne zainteresowanie słonecznymi systemami ciepłowniczymi było zróżnicowane, uczestnicy projektu SDHTake-Off mieli w swoich krajach partnerów zaznajomionych z tą technologią. Spontaniczne zainteresowanie było rzadkie, na ogół inicjatywa była podejmowana przez uczestników projektu SDHplus i polegała na informowaniu o rozwiązaniach technicznych, do czego wykorzystywano narzędzia i zasoby projektu SDHplus takie jak:

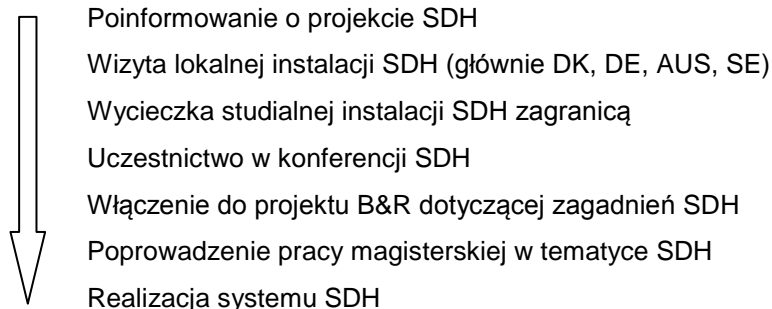
- Ogłoszenia kierowane do interesariuszy (newslettery, listy, ...)
- Organizacja krajowych warsztatów w ramach projektu SDHplus WP5
- Krajowe konferencje ciepłownicze
- Bezpośrednie kontakty telefoniczne lub poprzez pocztę elektroniczną

Na podstawie pierwszych kontaktów zostały zidentyfikowane poniżej opisane motywacje interesariuszy:

Samorządy	Operatorzy sieci ciepłowniczych	Inni
Wzrost udziału OZE i ograniczanie emisji CO₂ w ramach system ciepłowniczego miasta/dzielnicy Inne źródło energii mogące wejść do miksu energetycznego ciepłowni	Poprawa wizerunku Uzyskanie "etykiety" Możliwość poprawienia miksu energetycznego ciepłowni Optymalizacja pracy systemu ciepłowniczego Rozwój dzielnic ekologicznych Realizacja zobowiązań Wspieranie społecznej akceptacji dla dalszej rozbudowy systemu ciepłowniczego Antycypacja przyszłych regulacji	Zwiększanie wiedzy w zakresie systemów słonecznych systemów ciepłowniczych SDH

W kilku przypadkach studia były finansowane. Granty nie były najważniejszą motywacją, ale pomagały w realizacji studiów. Były również przypadki, gdy firmy ciepłownicze, niezainteresowane specjalnie tematyką, oczekiwały darmowych opracowań i nie były skłonne za nie zapłacić.

Angażowanie interesariuszy sektora ciepłowniczego w tematykę SDH można opisać w następujący sposób:

3.2 METODY I NARZĘDZIA

Na podstawie informacji uzyskanych od partnerów projektu i interesariuszy zaangażowanych przy studiach przypadku, główne wnioski dotyczące narzędzi i podejścia są następujące:

- Prace powinny rozpocząć się od zdefiniowania zakresu i ograniczeń oraz określenia wartości, najważniejszych dla interesariuszy branży ciepłowniczej.
- Do wykonania obliczeń dla konkretnych przypadków niezbędna jest inżynierska wiedza. W złożonych przypadkach, gdy konieczne jest przyjęcie licznych założeń, wskazane jest praktyczne doświadczenie w tej dziedzinie.
- Rekomendowane jest użycie programów umożliwiających symulację działania systemów w godzinowej dokładności, takich jak TRNSYS, Polysun, EnergyPro. Możliwa jest szczegółowa analiza i porównanie konkretnych rozwiązań (uwzględniających kwestie sterowania, parametrów hydraulicznych, stosowania kilku źródeł energii itp.)
- W zakresie ocen systemów solarnych podłączonych do sieci ciepłowniczych istnieje niewiele programów i narzędzi umożliwiających energetyczne oceny takich rozwiązań.
- Ekonomiczna ocena wymaga znajomości parametrów finansowych i wartości ekonomicznych, które mogą być zastosowane dla obszaru ciepłownictwa (np. aktualne stopy procentowe, ceny podstawowych komponentów, itd.)
- Profile produkcji energii, w większości przypadków, powinny być analizowane w układzie godzinowym dla całego roku:
  - o Istniejące systemy ciepłownicze: pozyskanie danych z monitoringu pracy
  - o Planowane systemy ciepłownicze: opracowanie symulacji.

Informacje zwrotne pokazały, że niektóre dane mogą być trudne do uzyskania lub zupełnie niedostępne. Projektant, na podstawie własnego doświadczenia musi być w stanie przyjąć założenia lub musi je uzgodnić we współpracy z ciepłownią lub operatorem sieci ciepłowniczej.

Ważnym wnioskiem jest następujące stwierdzenie: "Zdarza się, że warto nie tylko wykonać obliczenia dla system według życzenia strony inicjującej, ale warto pójść dalej i szukać również innych wariantów, w tych ramach, które mogą być lepszymi rozwiązaniami pod względem energetycznym i ekonomicznym. Doświadczenie pokazuje, że dyskusja powinna być otwarta, jeżeli inne rozwiązania są również wykonalne. Trzeba pamiętać jednak, że najlepsze rozwiązanie nie musi być ostateczne i powinno pozostać elastyczne w zakresie wymiarów i oczywiście potrzeb klienta."

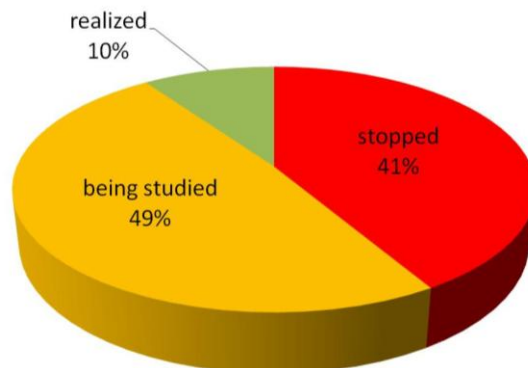
3.3 ANALIZA SWOT

Analizę wykonano na podstawie informacji zwrotnych od interesariuszy, którym zadano pytania: “*Jakie są najbardziej wartościowe rezultaty wykonanych studiów wykonalności dla integrację instalacji solarnych z systemami ciepłowniczymi? Czy takie rozwiązania są interesujące? Dlaczego ?*”

Siła (<i>Strength</i>)	Słabości (<i>Weakness</i>)
<u>Nie ma barier technicznych dla integracji systemów SDH</u> SDH jest realnym rozwiązaniem System SDH pozwala uzyskać większy udział frakcji słonecznej w porównaniu do rozwiązań indywidualnych do CWU (<i>ang. DHW - domestic hot water</i>) Cena ciepła z systemu SDH jest niższa od cen dla paliw kopalnych (DK) Są operatorzy sieci ciepłowniczych zainteresowani wdrożeniem, eksploatacją i dzieleniem się doświadczeniami	Wysokie nakłady inwestycyjne Ograniczone możliwości finansowania inwestycji przez lokalnych operatorów sieci ciepłowniczych Prawodawstwo wspierające indywidualne instalacje do podgrzewana CWU, stawiają je w pozycji konkurencyjnej do instalacji SDH Inwestycje prywatne w relacji do publicznych mogą spowodować wzrost kosztów o ok. 20% Brak dofinansowania dla systemów SDH Brak świadomości i wiedzy wśród operatorów lokalnych sieci ciepłowniczych – projekty słoneczna postrzegane są jako ryzykowne Ograniczone tereny na obszarach zurbanizowanych są ograniczeniem rozmiarów instalacji słonecznych i tym samym efektów energetycznych.
Szanse (<i>Opportunities</i>)	Zagrożenia (<i>Threats</i>)
Wysoka cena paliw kopalnych I w efekcie wyższe koszty ciepłowni Wysokie emisje CO₂ dla konwencjonalnych ciepłowni Ciepłownie niepodłączone do sieci gaz ziemnego Dostępność dotacji i systemy wsparcia Wysokie zapotrzebowanie w okresie letnim Wzrost cen energii i paliw (biomasy, gazu) Spadek kosztów instalacji solarnych	<u>Technika solarna nie jest ekonomicznie konkurencyjna w relacji do paliw kopalnych I rozwiązań wykorzystujących biomase</u> Brak zdolności inwestycyjnych

3.4 OBECNA SYTUACJA

W chwili obecnej (czerwiec 2015) interesariusze informują, że realizacje więcej niż połowy projektów zostały wstrzymane. Większość przypadków (ponad 50%) jest poddanych wewnętrznym dyskusjom, niektóre projekty są w trakcie realizacji (4).

Zebrane argumenty ilustrujące motywacje interesariuszy:

+ pozytywne	- negatywne
Dobry wizerunek Koszty w okresie letnim => CHP nieopłacalne => ciepło słoneczne opłacalne Ekonomia Zmiany użycia paliw kopalnych na OZE Argumenty o charakterze politycznym ze strony samorządów Systemy SDH stanowią wariant, który może ułatwiać zawieranie nowych kontraktów przez ciepłownie Ustanawianie nowych programów dofinansowania Magazynowane latem ciepło słoneczne zaczyna być konkurencyjne do ciepła odpadowego Nowe rozwiązanie, innowacyjność, oryginalność Konieczność obniżenia temperatury w sieciach ciepłowniczych	Inne rozwiązania mają lepsze wyniki Rozwiązania SDH pod względem finansowymi nie są konkurencyjne w porównaniu do tradycyjnych rozwiązań (gaz ziemny, biomas, ciepło odpadowe) Brak zdolności inwestycyjnych Ryzyko, że nie będzie miejsca (terenu) na sezonowe magazynowanie

Pomimo że tylko pojedyncze studia doprowadziły do wdrożeń (jedynie 4) należy podkreślić, że dla krajów uczących się (FR, HR, LT, PL) studia dla tego rodzaju rozwiązań były wykonywane „pierwszy raz”. W wielu przypadkach informacji od interesariuszy wskazują, że ciepłownie są **bardziej świadomie stosowania rozwiązań wykorzystujących energię słoneczną i będą uwzględniać tego rodzaju rozwiązania w przyszłych planach**. Wykonane prace będą kontynuowane w zakresie upowszechniania informacji i wyników projektu, co pozwoli interesariuszom uwzględniać rozwiązania solarne w przyszłych projektach.

W jednym ze studiów opracowane zostały **zależności kosztów i uzysku energetycznego**. By spełnić oczekiwania, w przyszłych studiach powinna być wskazana rentowność oraz pokazane zaspokojenie potrzeb klientów ciepłowni.

Ze względu na fakt, że te aspekty są kluczowymi dla wdrożeń, dalsze badania powinny być kontynuowane i powinny dotyczyć **adaptacji modeli biznesowych i finansowych dla potencjalnych inwestorów.**

WNIOSKI

Zgodnie z uzyskiwanymi informacjami zwrotnymi działania w ramach pakietu WP3 były owocne dla wszystkich partnerów i interesariuszy.

W „krajach uczących się” wiedza i umiejętności na temat rozwiązań SDH są absolutnie konieczne by móc kontynuować promocję rozwiązań SDH. Interesariusze mieli możliwość przyjrzeć się realnym zagadnieniom – technicznym i finansowym. Studia przypadków wykazały, że nie ma większych barier technicznych.

Ostatecznie, opisy studiów wykonalności są materiałami przydatnymi przy rozmowach z przedstawicielami branży ciepłowniczej.

Działania w projekcie SDHplus pomogły partnerom zrealizować studia i upowszechnić rozwiązania SDH:

- Wsparcie ekspertów w zakresie coachingu i help-desk (głównie związane z kwestiami technicznymi: wymiarowaniem, obliczeniami)
- Wiedza w zakresie dotacji w uwarunkowaniach krajowych i w kontekście europejskim
- Dynamiczna współpraca w krajowej i międzynarodowej sieci specjalistów
- Upowszechnianie wyników

Rekomendowane jest utrzymywanie aktywności w dalszych latach nawet bez wsparcia projektu SDHplus.